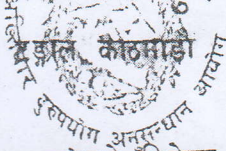

अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग

देहायः

पत्र सन्ख्या -
चलानी नं.

- १) सूचना प्रविधि सम्बन्धी प्रणालीको आवश्यकताको विश्लेषण (System Requirement Analysis). प्रणालीको डिजाइन, विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन, लागत अनुमान, योजना कार्यान्वयन, तथा मर्मत सम्भार एवं सञ्चालन सम्बन्धी कार्यमा एकरूपता ल्याउन सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय अन्तर्गतको कुनै एक निकायलाई सूचना प्रविधि प्रणाली (IT System), हार्डवेयर तथा सफ्टवेयरहरूको स्पेसिफिकेसन एवम् लागत अनुमान आदिको बारेमा एउटा राष्ट्रिय मापदण्ड तयार गरी लागू गर्ने जिम्मेवारी दिने। यस्तो मापदण्डलाई नियमित रूपमा अद्यावधिक (Update) गर्ने।
- २) खरिद कार्य गर्नु पूर्व खरिद गर्न लागेको सूचना प्रविधि प्रणालीको आवश्यकताको विश्लेषण गरी अद्यावधिक गरिएको मापदण्डको आधारमा प्रणालीको डिजाइन, विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन, श्रोतको सुनिश्चितता, लागत अनुमान, आयोजना कार्यान्वयन, आयोजना हस्तान्तरण, आन्तरिक जनशक्तिको परिचालन, आयोजनबाट प्राप्त हुने अपेक्षित लाभको अनुमान, मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन आदि सम्बन्धमा पूर्ण तयारी गर्ने।
- ३) सूचना प्रविधि प्रणालीमा प्रयोग हुने हार्डवेयरहरू जस्तै: Microprocessor/Microcontrollers, Memory units, Switches, Routers, Gateways, Firewall, Multiplexers, Cables ईत्यादी एवम् सफ्टवेयर र सफ्टवेयर लाईसेन्सको खरिदमा अद्यावधिक गरिएको मापदण्डको प्रयोग गर्ने।
- ४) खरिद गर्न लागिएको System Software, Application Software, Operation & Maintenance Services तथा प्रणालीमा प्रविष्ट गरिएको कार्यालयको कारोबार सम्बन्धी Data को सही, पूर्ण, भरपर्दो, र विध्वंसनीय हस्तान्तरण (Handover) गरी नियमित कारोबारबाट प्राप्त तथ्यांकको समुचित भण्डारण (Backup) गर्ने व्यवस्था मिलाउने। यस्तो कार्य गर्दा आवश्यक पर्ने महत्वपूर्ण सामग्रीहरूको समुचित अभिलेखिकरण (Documentation) समेत गर्ने।
- ५) Application software खरिद गर्दा सो को Installation Platform, Database Management System, Design Framework, Deployment Tools, Security System, Users' data, Data Volume, License Conditions, Backup & Restore, Service Warranty, र Support & Maintenance सम्बन्धी अध्ययन गरी आवश्यक विशेषता र मापदण्ड (Features and Standards) समेत यकिन गर्ने।
- ६) सूचना प्रविधि प्रणालीको विकास, अपडेट, सपोर्ट लगायतका कार्यहरू आन्तरिक जनशक्तिबाट हुने गरी संगठन संरचना तथा जनशक्ती विकास गर्ने। आफैले कम्प्युटर सफ्टवेयरको विकास गर्दा सफ्टवेयर विकास प्रक्रिया (Software Development Process) अनुसारका सम्पूर्ण चरणहरूको निकयौल

अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग

काठमाडौं

पत्र संख्या
तारीख

गरी सफ्टवेयर विकास आयोजना तयार पार्ने योजना लागू गर्दा आयोजनाको निश्चित चरणहरूका लागि मात्र परामर्श सेवा खरिद गर्ने सुझावको व्यवस्था गर्ने।

- ७) सञ्चार तथा सूचना प्रविधि प्रणाली खरिद कार्यको जडान (Installation) पश्चात आंशिक भुक्तानी गर्दा अस्थायी स्वीकृति परिक्षण (Provisional Acceptance Testing) सम्पन्न गर्नुपर्ने र पूर्ण भुक्तानी गर्दा प्रणालीको निश्चित अवधिको व्यापारिक कारोबारको सञ्चालन पश्चात अन्तिम स्वीकृति परिक्षण (Final Acceptance Testing) सम्पन्न गर्नुपर्ने व्यवस्था अनिवार्य गर्ने। साथै, यस्तो परिक्षण कार्यको पूर्ण अभिलेखिकरण (Complete Documentation) गर्ने।
- ८) सञ्चार तथा सूचना प्रविधि प्रणालीको सञ्चालनका लागि कार्यालय स्तरमा नै Standard Operating Procedures सम्बन्धी आवश्यक कार्यविधि र निर्देशिका बनाई लागू गर्ने। नागरिकको सेवा प्रवाहसँग सरोकार राख्ने सञ्चार तथा सूचना प्रविधि प्रणाली सञ्चालन गर्ने हरेक सार्वजनिक निकायले यस्तो प्रविधि प्रयोग गर्ने प्रत्येक कर्मचारीको कार्य विवरण, भूमिका, जिम्मेवारी, र उत्तरदायित्व स्पष्ट हुने गरी Profiling गरी काममा लगाउने। साथै साविक कार्यालयबाट अन्यत्र सरुवा भई जाने अवस्थामा सरुवा हुने कर्मचारीले सम्पूर्ण भौतिक तथा अभौतिक सम्पत्तिको बरबुझारथ एवम् प्रणाली सञ्चालन सम्बन्धी आवश्यक ज्ञान तथा सीप हस्तान्तरण हुने अवस्थाको सुनिश्चित गर्ने।
- ९) सञ्चार तथा सूचना प्रविधि प्रणालीमा आधारित सेवा प्रवाह गर्दा सूचना प्रविधि प्रणालीको मुख्य सञ्जाल (Core Network) एवम् नागरिकका महत्वपूर्ण वैयक्तिक विवरण भण्डारण भएको प्रणाली (Database) सम्मको पहुँच आन्तरिक जनशक्तिको मात्र हुने गरी व्यवस्था गर्ने। आउटसोर्स मार्फत कार्य गर्दा आउट सोर्सिङ गरिएका कर्मचारीको Core Network र Database भन्दा बाहिरै राख्ने गरी मापदण्ड बनाई लागू गर्ने। साथै प्रणालीमा पहुँच भएका सबै प्रयोगकर्ताको Audit Trial को व्यवस्था गर्ने।
- १०) सूचना प्रविधिमा आधारित रहेर अत्यावश्यक एवम् राष्ट्रिय महत्वका सेवाहरू प्रदान गर्ने सार्वजनिक निकायहरूले आवधिक रूपमा सञ्चार तथा सूचना प्रविधि प्रणालीको आन्तरिक तथा तेस्रो पक्षीय परिक्षण (Information Technology (IT) Audit) गरी सिफारिस गरिएका सुझावहरूको समुचित कार्यान्वयन गर्ने।